

KÖZÉPDUNÁNTÚLI NAPLO

AZ MSZMP VESZPRÉM MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

Biológus napok Tihanyban

Szeptember 25-én ünnepélyes keretek között nyílt meg Tihanyban a biológusok hagyományos gyűlése. Délután három órakor Kasza László elvtárs megnyitó szavai után a TIT Központi Biológiai Szakosztálya részéről dr. Tangl Harald szólt a megjelenetekhez. Ezután sor került az első előadásra: dr. Guba Ferenc az

elektronmikroszkópikus kutatások legújabb biológiai eredményeiről számolt be.

A biológus napok vasárnap érnek véget. Összesen száz biológus szakember és biológiai tanár érkezett a gyűlésre Tihanyba, hogy növeljék tudásukat, és ismereteiket továbbadják.

Tízéves az ipari tanulóképzés

Mintegy 220.000 szakmunkást kapott a magyar ipar 1949-től 1959-ig

Pénteken délelőtt a Vasas Szakszervezet székházában megemlékeztek az ipari tanulóképzés 10. évfordulójáról. Az ünnepségen megjelent Apró Antal, a Minisztertanács első elnökhelyettese, Kisházi Ödön munkaügyi miniszter, Kossa István közlekedés- és postaügyi miniszter, Szurdi István, az MSZMP Ipari és Közlekedési Osztályának vezetője, Mekis József, a munkaügyi miniszter helyettese, továbbá a tömegszervezetek és a tárcák ipari tanulóképzéssel foglalkozó szakemberei. A megjelenteket Kisházi Ödön munkaügyi miniszter, majd az MSZMP nevében Szurdi István üdvözölte.

Ezután Mekis József munkaügyi miniszterhelyettes mondott ünnepi beszédet.

Az alapvető változást az ipari tanulóképzés rendszerében az 1949. évi negyedik törvény hozta, amely gyökeresen megváltoztatta a tanoncok szociális és munkajogi helyzetét. Ettől az időtől kezdve államunk több mint 280 millió forintot költött új tanintézményekre. Az utóbbi tíz évben húsz új tanintézetet, 113 tantermet, az otthonokban 4500 férőhelyet, 2000 új tanműhelyi munkahelyet létesítettünk, több mint hatvan millió forint értékű szerszámgepet szereltünk fel intézeteinkben. Csak az elmúlt öt évben szerkesztésre és műszerre 16 millió forintot költöttünk.

A továbbiakban Mekis József miniszterhelyettes a műszaki tanárképzésről és az ipari tanuló szociális ellátásáról beszélt. Eddig mintegy 30 000 ipari tanuló részesült ingyenes üdültetésben. A legjobbak a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban nyaraltak. Az ipari tanuló jelentős része, több mint 11 000 fiatal otthonokban lakik, ahol havonta 40,80 forintos térítés ellenében teljes ellátást kapnak.

Az elmúlt tíz évben több mint százmillió forintot költött az állam a tanuló kulturális, tanulmányi és jutalmazási kiadásainak fedezésére. Ez az összeg azonban nem tartalmazza a tanuló ösztöndíját, ruházati és az egyéb ellátási költségeket. A felszabadulás óta 80 szakmában képeznek rendszeresen ipari tanulókat és az idei tanévben 18 újabb szakmában

kezdik meg az oktatást. Az ipari tanulóintézetekben 1949 óta 220 ezer új szakmunkást képeztek ki. Az 1959-1960-as tanévben további 121 000 fiatal tanul szakmát. Az idén háromszor több tanuló képeznek, mint az 1938-1939-es esztendőben — fejezte be beszédét Mekis József munkaügyi miniszterhelyettes.

Az ünnepi beszéd elhangzása után felszólalt Apró Antal, a Minisztertanács első elnökhelyettese, s a kormány nevében sok sikert kívánt a további munkához. Nagy Richard, a KISZ Központi Bizottságának titkára arról beszélt, hogy a következőkben a nevelőmunkában az eddignél fokozottabban veszik figyelembe a tanuló életkori sajátosságait. A hazánkban tartózkodó csehszlovák oktatási küldöttség nevében Izsók Milán szólalt fel.

A felszólalások után Apró Antal kitüntetésekkel adott át. (MTI)

Megalakult a Magyar Írók Szövetsége

A Magyar Írók Szövetsége pénteken tartotta alakuló közgyűlését a Művészeti Szövetségek Házában. Az alakuló közgyűlésen részt vett Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Benke Valéria művelődésügyi miniszter, valamint kulturális életünk számos más vezető személyisége.

Illés Béla az Irodalmi Tanács nevében nyitotta meg a közgyűlést, majd Darvas József mondotta el az Irodalmi Tanács beszámolóját. Bevezetőben hangsúlyozta, hogy az ellenforradalom óta eltelt három esztendő alatt népünk, a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével helyrehozta az ellenforradalom okozta súlyos károkat és új, nagy eredményeket ért el a szocializmus építésében. A fejlődés megteremtette az objektív és a szubjektív feltételeket ahhoz, hogy újjáalakítsuk az Írószövetséget.

Darvas József ezután a tények erejével, a könyvkiadás számának ismertetésével cáfolta meg az ellenforradalmi propaganda unos-untalan ismételt rágalmát, amely szerint „hallgatnak a magyar írók.”

Darvas József ezután megállapította, hogy az elmúlt két és fél évben voltak viták más irányzatokkal, főleg az általuk képviselt nézetekkel. A viták kiindulópontja ideológiai természetű volt és ma is az. Vitatkozunk a volt párttag írókkal, akik közül a többség ma már eljutott az eszmények és saját felelősségük helyes felismeréséig és igyekszik helyét újra megadni az élet folytonosságában. Néhányan azonban még mindig válsággal küzdenek. Azt szeretnék, ha — megjárva a belső szenvedések útjait — vizsgálatlanul a régi forráshoz, amelynek víze időlegesen megszáradhatott ugyan, de mégis írói életük éltető nedvét adta. Az utat tévesztett, a hibákat vétett íróktól nem kívánt és nem

kíván senki látványos és öszintelen önkritikát.

Úgy gondoljuk: a történelem megmutatta az utat a válságból való szabadulásra is. Van egy nagyon egyszerű, de hiteles mérce: hol tart az ország ma, három évvel az ellenforradalom után, milyen messzire jutott előre a nép — s hol tartanak még mindig ők. Nem tudhatjuk, mi lesz a politikailag, s művészileg válságba jutott írók útja a jövőben. Egyet azonban bizonyosan tudunk: az eszmei-politikai és a művészeti válság csak együtt oldható fel. Az új Írószövetség ehhez minden segítséget meg fog adni.

A referátumot vita követte. A vitában felszólalt többek között Kállai Gyula elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, államminiszter is, aki a párt Központi Bizottsága és a kormány nevében köszöntötte a magyar írókat.

— Voltak magyar írók — mondotta —, akik kezdettől fogva az ellenforradalom napjaiban is, a nép mellett, a párt mellett álltak. A párt elismerését fejezem ki azoknak a kommunista és pártönkívüli íróknak, akiket nem rejtett meg a nyugati imperialista fenyegetése, s egyes honfitársaik gyalázkodása sem tudott eltéríteni attól, hogy a legnehezebb napokban is szilárdan álljanak a párt, a nép mellett. A szocializmus építésének meggyorsításában eddig elért eredményeinkben ott tükröződik a párt-hoz, a néphez hű írók hároméves munkája is.

— Az Írószövetség újjáalakítása hozzátartozik társadalmi, kulturális életünk konszolidációjának teljességéhez — mondotta ezután Kállai Gyula, majd részletesen szólt a szövetség létrehozását megelőző politikai és ideológiai munkáról.

— Az Írószövetség alapvető feladata — mondotta ezután a többi között — segíteni abban, hogy a

magyar irodalom mielőbb szocialista realista irodalom legyen. Az Írószövetség segítsen tagjainak és minden magyar íróknak, a marxizmus eszméinek elsajátításában.

— Az újjászervezett Írószövetségnek nagy gondot kell fordítania a szocialista irodalom magasztos hivatásának megfelelő írói morál megteremtésére is. A dolgozó nép becsüli az írókat, az írók is becsülnék olvasóikat — mondotta, majd az irodalmi egyesülről szólva hangsúlyozta: az Írószövetség újjáalakulása nem az egységért vívott harcok berekesztését, hanem éppen ellenkezőleg, az egységért vívott eszmei-politikai küzdelem új, magasabb szintre emelését jelenti.

Befejezésül a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, az irodalomszerető magyar nép nevében sok sikert kívánt az újjáalakuló Írószövetség munkájához.

Több más felszólalás után az alakuló közgyűlés megválasztotta a Magyar Írók Szövetségének választmányát. A választmány tagjai: Barabás Tibor, Darvas József, Dobozy Imre, Fodor József, Földeák János, Gergely Sándor, Goda Gábor, Illés Béla, Illés Endre, Jankovich Ferenc, Juhász Ferenc, Kárpáthy Aurél, Király István, Köpeczi Béla, Madarász Emil, Mesterházi Lajos, Móricz Virág, Sándor Kálmán, Simon István, Cs. Szabó Béla, Szabó Pál, Tatay Sándor, Thurzó Gábor, Tolnai Gábor, Urbán Ernő és Veres Péter.

Szabó Pál bejelentette az Írószövetség megalakulását és beárta a közgyűlést. Utána összeült a választmány, amely tagjai közül megválasztotta a Magyar Írók Szövetségének vezetőségét.

A Magyar Írók Szövetségének elnöke Darvas József, főtíkárá Dobozy Imre. Az elnökség tagjai: Fodor József, Földeák János, Illés Béla, Jankovich Ferenc, Móricz Virág, Simon István és Szabó Pál. (MTI)

Thierry Árpád:

Vallomás a Moldvától az Elbáig

NÉMETORSZÁGI ÉS CSEHSZLOVÁKIAI FELJEGYZÉSEK

Az ember kezéből lassan kicsúszik az ön maga alkotott, szabályozó fonál. Hol kezdtem, és hol folytatom, mennyi férhet — felvillantott, szűkmarkú képekben — egy kulturális jellegű feljegyzésbe?

Most már bizonyos, hogy jó egy-néhány dolog kimarad.

Kimarad a munumentális Sztálin szoborcsoport és a Svermy híddal szemben épült, háromnegyed kilométer hosszú alagút, amelyet néhány éve építettek és újdonsága, hogy a fénycsóvilágítást — a gépkocsivezetők érdekében — a fokozatosság elve alapján oldották meg. Kimarad az Októberi Forradalom tere közelében épült, hatszáznyolc szobás, tizenkét emeletes Internacional szálloda, amely Európában az egyik legnagyobb ilyenfajta alkotás, s ezzel együtt egy francia turistalány is, aki kézzel-lábbal magyarázta, hogy nagyon szereti Petőfit és Lyonban szövőmunkásként.

S a jegyzetfüzet kipipálatlan soraiban maradnak a prágai bárák, mozik, a Zsófia sziget, amely — kisebb terjedelemben — de a pesti Margitszigethez hasonlít, az 1348-ban alapított Károly egyetem komor épület-tömbje, ahol ma már csak a reprezentációs ünnepségeket tartják, s az újságíró erre a a sorsra juttatja a Károly-híd budai oldalán lévő prágai Velencét is, ahol esténként ifjú gitárosok muzsikáját és kamaszos hangját kergetik a házak falához csapódó hullámok.

Csak néhány mondatot még Prágából, a Laterna Magicáról.

Brüsszelben győzött a kultúrprogramok világversenyében.

Ósét Löwy rabbi mutatta Rudolf uralkodónak, aki elment a rabbi lakására látogatónak.

Alfred Radok, a Prágai Nemzeti Színház rendezője és munkatársai egészen újszerű, modern revüt komponáltak.

Csinos lány lép a színpadra. Franciánul köszön. Közben a színpad két oldalán, hatalmas vásznokon megjelenik ugyanaz a lány kétszer. Az egyik oldalon angolul, a másikon németül beszél. A lány a színpadon harmadmagával vitaközi kezd. Három nyelven, s a néző már azt sem tudja, hogy hol végződik a valóság, hol kezdődik a filmtrükk.

Balet, film, ének, zene: tökéletes egységben.

A sülylesztőből négy cimbalmos emelkedik a színpadra, fiatal lányok táncolnak és a következő pillanatban a zenészek óriási táncoló lábak között muzsikálnak.

Csehszlovákia tizenöt éves eredményei és bábfilm, balett és melodráma.

Sok ötlet, mély gondolatok, számtalan, váratlan fordulat. Egy ember öt alakban, öt hangszerezen játszik. Szédületes.

Modern művészet, amely mankóval a legfejlettebb technikát használja. Nem öncélú kísérlet, de egy gondolatot ki-

ált: mindent a békés, boldog emberi jövőndőért.

Azt hiszem, most érkeztem el a mai cseh nép lelki térképének őszinte és hiteles olvasásához: mindent a békés, boldog emberi jövőndőért.

Mert minden ebben a gondolatban kap tartalmat és formát a cseh nép hazájában.

*
— Láttam már a Spielberget? — kérdezte a Csaska utcai vendéglőkombinátban első este textilgyári lakatos ismerősöm, aki partizán volt, s akit a feljegyzések elején már említettem.

— Nem — ráztam a fejemet, s hirtelen azon töprengtem: vajon mit akar a brnoi várral.

— Nézze meg — nógatott — minden idegen megnézi...

— Érdekes — dűnyyögte némi hallgatás után, majd megfogta a kabátom hajtókáját. — Ide figyeljen... de el ne felejtsem az emberek arcára nézni, amíg ezt az országot járja... — és hirtelen elhallgatott.

Kiváncsian bámultam rá, bár a rövid ismeretség alatt megszoktam, hogy furcsán viselkedik, gondolatai váratlanul csapkodnak szélsőségekbe.

— Mert onnan sokat olvashat — folytatta később, mintegy válaszul a hallgatásra. — Leolvashatja az egész népet. Az ezeröt-ezerhatszáz koronás havi átlagfizetést, az újfajta gyerekeket, meg még az én televíziómat is... mert az előbb nem dicsekvésként mondtam. Meg a könyveimet is, de ha

kedve tartja, holnap jöjjön el hozzám és megmutatom... Híszünk, és szorgalmasak szeretnénk lenni. Az üzembem egy párnapos előadó így fogalmazta meg. Egyetérték vele. Tudunk hinni.

Megnéztem a cseh emberek arcát, fiatalokat és öregeket. Valóban, az arcvonások között, a tekintetekben lángolt az emberi, a mai életbe vetett hit. Lehet, hogy van, de én nem láttam a Moldva és a Morva földjén részvétlen, egykedvű embert. Derűsek, de csendes szerénységgel, nyugodtak, — szorgalmas hétköznappokkal.

— Ha valaki megkérdezné, hogy melyik az az egyetlen szó, amelyet — ha csak ezt lehetne — kiejt hazájáról, melyik lenne az? — kérdeztem váratlanul az egykori partizántól.

A magyar katonákat mentő fekete férfi felé nézett, azután a fáradtan csillogó szempár szinte átbújt a tekintetemen, be a gondolataim közé.

— Szeretem... Ezt válaszolnám.

Ime a nép országának, a szocializmus diadalának történelmi kötőanyaga; a hazaszeretet, amely összefűg a jelenkor társadalmi magaslátával.

— De a Spielberget ne felejtse el megnézni... — mondta búcsúzóul, némi bánattal a hangjában, mivel nem vállalkoztam a másnapi lakás- és könyvvezésre — mert... mi is szenvedtünk a történelem folyamán.

(Folytatjuk)

KÖZÉPDUNÁNTÚLI NAPLO
A Magyar Szocialista Munkáspárti
Veszprém megyei Bizottsága és a
megyei tanács lapja

Szerkesztőség: Veszprém, Irodaház
félemelet 5-10. Telefon: 10-00.

Feljelős szerkesztő: Csaba Imre
Kiadója a Veszprém megyei Lap-
kiadó Vállalat

Feljelős kiadó: Domján Gábor
Kiadóhivatal: Veszprém, Szabadság
tér 7. Telefon: 2-47.

Veszprém megyei Nyomda Vállalat
Veszprém, Köztársaság tér 1.

Feljelős vezető: Steltzer Ferenc
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizet-
hető a helyi postahivataloknál és
megbeszélőknél